

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Αντί προλόγου V

Πίνακας συντετμημένων λέξεων VII

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Γενικά 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια. Περιεχόμενο. Διακρίσεις 2

Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας 3, Ετοιμότητα εργασίας 6, Απασχόληση με δοκιμή 8, Ειδικές μορφές απασχόλησης 9, Φασόν, κατ' οίκον απασχόληση κ.λπ. 9, Τηλεργασία 10, Ασφάλιση 11, Οικιακοί μισθωτοί 12, Περιστασιακά Απασχ/μενοι 13, Πλασιέ (παραγωγοί) 17, Απασχόληση μελών οικογένειας 20, Παροχή εργασίας από μέλη εταιρείας 21, Μέλη Δ.Σ. Αγροτικών Συν/σμών 22, Γεωργικές εργασίες 23, Ομαδική σύμβαση εργασίας 23, Ανήθικη σύμβαση εργασίας 23, Άκυρη σύμβαση εργασίας 24

Είδη Σύμβασης Εργασίας 25, Μετατροπή συμβάσεων εργασίας ορισμένου σε αορίστου χρόνου. Άρση μονιμότητας 27, Προστασία συμβάσεων ορισμένου χρόνου 27, Διακρίσεις από άλλες συμβάσεις 30, Σύμβαση μίσθωσης έργου 30, Σύμβαση εταιρείας 31, Σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών 31, Σύμβαση εντολής 32, Σύμβαση μεσιτείας 32, Σύμβαση αντιπροσωπείας 32, Μίσθωση προσοδοφόρου πράγματος 32, Ασφαλειομεσίτες 33

Κατάρτιση Σύμβασης Εργασίας 34, Προσωπική σχέση 36, Υποχρεώσεις Μισθωτών 37, Δανεισμός - Μεταφορά Μισθωτού 39, Εταιρείες Προσωρινής Απασχ/σης Μισθωτών 40

Έννοια όρου «Μισθωτός» 44, Υπάλληλοι - Εργάτες 45, Κύριο επάγγελμα - Απασχολούμενοι πάρεργα 47, Πολλαπλώς εργαζόμενοι 48, Πρόσωπα διεύθυνσης, εποπτείας, εμπιστοσύνης κ.λπ. 50, Διευθύνοντες σύμβουλοι κ.λπ. Α.Ε. 51, Σύμβαση Μαθητείας 52, Εθελοντική απασχόληση 56

Έννοια όρου «Εργοδότης» 57, Υποχρεώσεις Εργοδοτών 58, Υποχρέωση πληροφόρησης μισθωτών 59, Τήρηση στοιχείων εργασίας 61, Στοιχεία τηρούμενα στο χώρο εργασίας 63

Λύση Σύμβασης Εργασίας 63

Κανονισμοί Εργασίας 65, Περιεχόμενο Κανονισμού Εργασίας 65, Κατάρτιση Κανονισμών Εργασίας 66, Ποινές - Προϋποθέσεις επιβολής ποινής 68, Βιβλίο Ποινών 69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Γενικά 69, Εγγραφή ανέργων στο Γ.Ε.Ε. 70, Πρόσληψη μισθωτών. Διαδικασία τοποθέτησης ανέργων 70, Ζήτηση συγκεκριμένων ανέργων 70, Μη ζήτηση συγκεκριμένων ανέργων 71, Αναγγελία γενομένων προσλήψεων 71, Κυρώσεις για παράνομες προσλήψεις 74, Όροι και διατυπώσεις νομότυπης πρόσληψης 75

Πρόσληψη - Εργασία Ανηλίκων 76, Όροι - Προϋποθέσεις απασχόλησης 76, Χρονικά όρια εργασίας - Αμοιβή 77, Βιβλιάρια Εργασίας 78

Ξενοδοχεία - Τουριστικές επιχειρήσεις 79, Απόλυση 82, Συνδικαλιστές 84, Βιβλιάρια Υγείας 84, Χαρακτηρισμός σχέσης εργασίας 85, Τουριστικά - Επισιτιστικά Κατ/ματα 86, Οδηγοί Τουριστικών Λεωφορείων 87

Εργασία Αλλοδαπών 88, Διαδικασία μετάκλησης πολιτών τρίτης χώρας για εξαρτημένη εργασία 89, Εποχιακή εργασία 90, Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία 91, Υποχρεώσεις πολιτών τρίτων χωρών 92, Ομογενείς από Αλβανία 92, Κυρώσεις 94

Αλλοδαποί υπήκοοι Κρατών-μελών της Ε.Ο.Κ. 95

Πιστοποιητικά Υγείας (Βιβλιάρια Υγείας) 95, Έκταση εφαρμογής 98, Επιχειρήσεις Τροφίμων-Ποτών 99, Ειδική άδεια εργασίας 100

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Γενικά 101, Έκταση εφαρμογής 101, Άκυρη σύμβαση εργασίας 102, Πρόσωπα διεύθυνσης, εποπτείας, εμπιστοσύνης κ.λπ. 103, Πάρεργη - Ευκαιριακή εργασία 103, Πολλαπλή εργασία 104, Διάλυση επιχείρησης - Ανώτερη βία 105, Πτώχευση εργοδότη 105, Ακυρότητα αντίθετων συμβάσεων - Παραίτηση 107, Απασχ/ση με δοκιμή 107

Μεταβολή προσώπου εργοδότη 107, Διατήρηση δικαιωμάτων μισθωτών 108, Έκταση εφαρμογής 109, Πληροφόρηση και διαβούλευση 110, Θάνατος Εργοδότη 111, Θάνατος Μισθωτού 112

Απαγορεύσεις Απόλυσης 112

ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟΛΥΣΗΣ 114

Πρόσθετοι όροι απόλυσης 115

Ομαδικές Απολύσεις 116, Έννοια όρου 116, Πεδίο εφαρμογής 117, Εξαιρέσεις 118, Ενέργειες εργοδότη 118, Εκπρόσωποι εργαζομένων 119, Διαδικασία ομαδικών απολύσεων 120, Λοιπές ενέργειες 121, Ακυρότητα απολύσεων. Συνέπειες 122

Έγγραφο Καταγγελία 122, Κοινοποίηση καταγγελίας 124, Ανάκληση καταγγελίας 125

Καταβολή Αποζημίωσης 126, Πρόσθετη αποζημίωση 129, Μη συμπλήρωση 12μηνιας εργασίας 129, Οικειοθελής αποχώρηση 130, Χρόνος καταβολής 130, Τρόπος πληρωμής αποζημίωσης 131, Ελλιπής καταβολή αποζημίωσης - Συνέπειες 131, Περιπτώσεις μη

καταβολής αποζημίωσης 132, Παραίτηση - Κατάσχεση - Συμψηφισμός 135, Καταβολή εισφορών 136, Φορολογία 136, Χαρτόσημο 138, Μη καταβολή αποζημίωσης. Ποινική ευθύνη 138

ΤΡΟΠΟΣ ΑΠΟΛΥΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ - ΠΟΣΟ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ - ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ 138

Τρόπος απόλυσης 139, α) Απόλυση χωρίς προειδοποίηση 139, β) Απόλυση με προειδοποίηση 146, Τρόπος καταβολής αποζημίωσης 153, Παροχή χρόνου προς ανεύρεση εργασίας 155, Περιορισμοί ποσού αποζημίωσης 155, Χρόνος προϋπηρεσίας 156, Μεταβολή προσώπου εργοδότη 158, Αναστολή σύμβασης 158

ΤΡΟΠΟΣ ΑΠΟΛΥΣΗΣ ΕΡΓΑΤΩΝ, ΤΕΧΝΙΤΩΝ,

ΥΠΗΡΕΤΩΝ - ΠΟΣΟ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ 158

Ποσό αποζημίωσης 159, Ειδικές περιπτώσεις 160

Υπολογισμός Αποζημίωσης 161, Δώρα Εορτών - Επίδομα Άδειας 165, Φιλοδωρήματα 166, Αναδρομική αύξηση αποδοχών 167, Εξαιρέσεις 167, Πενθήμερο 168, Αμειβόμενοι με ποσοστά, κατ' αποκοπή κ.λπ. 168

Αναγγελία Απόλυσης 169, Κυρώσεις 170, Εργασίες ορισμένου χρόνου ή έργου 171, Οικειοθελής Αποχώρηση 173, Ηλεκτρονική υποβολή εντύπων Σ.Ε.Π.Ε. - Ο.Α.Ε.Δ. μέσω ΕΡΓΑΝΗ. Τρόπος - Προθεσμία Υποβολής 174

Αποζημίωση μισθωτών αποχωρούντων της εργασίας για συνταξιοδότηση 183, α) Ιδιωτικοί υπάλληλοι 183, β) Εργατοτεχνίτες 185, γ) Μισθωτοί γενικά 185, Έκταση εφαρμογής 186, Ποσό αποζημίωσης 189, Εξαιρέσεις 190

Απόλυση μετά από υποβολή μήνυσης 191, Απαλλαγή μισθωτού και υποχρεώσεις εργοδότη 193, Απόλυση μισθωτού μετά από καταδίκη για αξιόποινη πράξη 195

Προθεσμίες - Παραγραφή αξίωσης για καταβολή αποζημίωσης ή για κύρος απόλυσης 195, α) Αξιώσεις από άκυρη απόλυση 195, β) Αξιώσεις για συμπλήρωση ή καταβολή αποζημίωσης 196, Αναστολή - Διακοπή παραγραφής 197

Άκυρη Απόλυση - Υπερμερία Εργοδότη 197, Καταβολή μισθού. Έκπτωση κερδηθέντων αλλού 199, Συμψηφισμός αποζημίωσης. Ασφαλ. εισφορές 202, Άρση υπερμερίας εργοδότη 203, Υποχρέωση απασχόλησης 203, Κράτηση επιδομάτων ανεργίας 204

Καταχρηστικές Απολύσεις 204, Χρηματική ικανοποίηση 207, Οικονομικοτεχνικοί λόγοι 207

Διευθυντικό Δικαίωμα Εργοδότη 208, Υποχρέωση πραγματικής απασχόλησης μισθωτού 210

Αρχή ίσης μεταχείρισης μισθωτών 211, Ελεύθερη κατάρτιση σύμβασης εργασίας - Παραίτηση 212

Μεταβολή Όρων Σύμβασης Εργασίας 213, Προϋποθέσεις - Έννοια μεταβολής 213, Χρηματική ικανοποίηση 217, Μετάθεση εργαζομένων 218, Μεταφορά Επιχείρησης 221

Ανάρμοστη Συμπεριφορά Εργοδότη 223

Αντισυμβατική Συμπεριφορά Μισθωτών 225

Καταγγελία σύμβασης εργασίας από μισθωτό 226

Οικειοθελής Αποχώρηση - Συνέπειες 228

ΑΠΕΡΓΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ 229

Δικαίωμα απεργίας 229, Εργαζόμενοι στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. κ.λπ. 231, Κήρυξη απεργίας 232, Ψηφοφορία 234, Δημόσιος Διάλογος 234, Προθεσμία κήρυξης απεργίας 235, Προσωπικό ασφάλειας επιχειρήσεων 236, Αποτελέσματα απεργίας 238, Στάσεις Εργασίας - Διαλείπουσα Απεργία 240, Λευκή Απεργία 240, Απεργοσπάστες. Ανταπεργία. Νομιμότητα απεργίας 241

Πιστοποιητικά Υπηρεσίας (ή εργασίας) 242, Προθεσμία έκδοσης πιστοποιητικού 243

ΑΠΟΛΥΣΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ 244

ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΟΙ 244

Προστασία κατά τη διάρκεια στράτευσης 245, Προϋποθέσεις προστασίας 246, Μισθός χρόνου στράτευσης 247, Χρόνος έναρξης προστασίας 247, Απόλυση αντικαταστάτη 247, Αναγνώριση χρόνου υπηρεσίας - Ασφάλισης 248

Προστασία μετά την αποστράτευση 249, Μη επαναπρόσληψη ή αυθαίρετη απόλυση - Συνέπειες 250, Προϋποθέσεις προστασίας 251, Υπολογισμός αποζημίωσης 251, Ασφαλ. εισφορές - Φόρος - Χαρτόσημο 252, Έκταση εφαρμογής 252

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ 253

Περίπτωση Α' 253, Περίπτωση Β' 253, Έκταση προστασίας 254, Περίπτωση Γ' 255, Νόμιμη εκλογή - Έγκυρη σύμβαση εργασίας 256, Μετάθεση συνδικαλιστών 257, Διαθεσιμότητα 257, Μήνυση 257, Διαδικασία απόλυσης 257, Χρηματική ικανοποίηση 258, Σπουδαίοι λόγοι απόλυσης 258, Επιτροπή Προστασίας Συνδικαλιστών 260, Γνώση ιδιότητας συνδικαλιστή 261, Διάλυση επιχείρησης 262, Συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου 262, Συνδικαλιστικές Άδειες 263, Χρόνος υπηρεσίας. Ασφάλιση 266, Γραφείο συνδικαλιστών - Χώρος συνελύσεων κ.λπ. 267, Άδεια μελών Οργανώσεων ατόμων με Αναπηρίες 267

Προσωπικό Δημοσίου - Ν.Π.Δ.Δ. - Ο.Τ.Α. 269, Θάνατος μισθωτού 271, Υπολογισμός αποζημίωσης 271, Αποχώρηση μισθωτών 271, Λοιπές διατάξεις 272, Περιπτώσεις μη καταβολής αποζημίωσης 272

Προστασία αποστρατευομένων, αναπήρων - θυμάτων πολέμου και μειονεκτούντων προσώπων 273, Προστατευόμενα πρόσωπα 273, Εξαιρέσεις 274, Υπόχρεες επιχ/σεις 274, Υποβολή Δήλωσης 276, Φορείς δημόσιου τομέα 276, Τοποθέτηση προστατευομένων 276,

Αίτηση - Δικαιολογητικά διορισμού 277, Επιτροπές τοποθέτησης. Αρμοδιότητες 278, Λύση σχέσης εργασίας 278

ΑΝΥΠΑΙΤΙΟ ΚΩΛΥΜΑ – ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 279

Άρνηση ή αδυναμία εργοδότη απασχόλησης μισθωτών. Ανώτερη βία - Τυχαία περιστατικά 279, Απεργία 283, Διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος 283, Ανακαίνιση καταστήματος 284, Συγκοινωνιακές δυσχέρειες 284, Κατάληψη εθνικών οδών 285, Σεισμός 285, Ασυνήθης κακοκαιρία - Χιονοπτώσεις 285, Βροχοπτώσεις 286, Πυρκαϊά 286, Ασθένεια 286, Τυχρό γεγονός. Ανώτερη βία. Αναστολή εργασίας 286, Καταβλητέες αποδοχές 287, Άρνηση απασχόλησης - Χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη 287, Ασφάλιση - Καταβολή εισφορών 288, Άλλοι λόγοι αναστολής-παροχής εργασίας 288

Απουσία μισθωτών από εργασία 288

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ 289

Δικαιώματα και υποχρεώσεις εργοδοτών - μισθωτών 289, Γενικά 289

Συνέπειες στη σύμβαση εργασίας. Απόλυση 290, Χρονικά όρια ασθένειας «βραχείας διάρκειας» 291, Υπολογισμός χρονικών ορίων 292, Επίδραση στη σύμβαση εργασίας 293, Ποια ασθένεια λαμβάνεται υπόψη 295, Λουτροθεραπεία 295, Απόδειξη - Γνωστοποίηση στον εργοδότη 296, Απόλυση κατά χρόνο ασθένειας 297, Περιορισμοί - Εξαίρεσεις 298

Άλλοι λόγοι απουσίας. Συνέπειες στη σύμβαση εργασίας 298, Σπουδαίοι λόγοι αποχής από την εργασία 301

Δικαίωμα μισθού σε απουσία από την εργασία λόγω ασθένειας ή άλλης αιτίας 302, Χρονική διάρκεια καταβολής μισθού 305, Υπολογισμός μισθού 308, Έκπτωση επιδομάτων ασθένειας 309

Υποχρεώσεις Ι.Κ.Α. (Ε.Φ.Κ.Α.) και εργοδότη επί ασθένειας μισθωτών (3ήμερα ασθένειας) 310, Έκταση εφαρμογής 313, Παραίτηση 314, Απαγόρευση απασχόλησης 315, Υπολογισμός ως χρόνος εργασίας 315, Ασφάλιση χρόνου ασθένειας 315, Εισφορές 315

Επίδομα Ασθένειας 317, Προϋποθέσεις - Δικαιούχα πρόσωπα 318, Ποσό επιδόματος 319, Περιορισμοί επιδόματος 319, Φορολογία 319, Έναρξη επιδόματος - Χρονική διάρκεια καταβολής 320

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ - ΤΟΚΕΤΟΥ 321

Άδεια απουσίας 322, Παρένθετη ή τεκμαιρόμενη μητέρα - Άδεια μητρότητας κ.λπ. 324, Απαγόρευση απόλυσης 324, Προστασία μητέρας λόγω υιοθεσίας και παρένθετης μητρότητας 329, Ειδικές διατάξεις προστασίας 329, Παραίτηση - Συμφωνία αποχώρησης 329, Αποδοχές Χρόνου Μητρότητας 330, α) Καταβολή μισθού 330, β) Επιδόματα μητρότητας 331, γ) Παροχές μητρότητας Ο.Α.Ε.Δ. 331, Δικαιολογητικά 332, Χρόνος πραγματικής υπηρεσίας 333, Ασφάλιση άδειας μητρότητας 333, Άδεια Απουσίας Θηλασμού-Φροντίδας Παιδιού 334, Ειδική 6μηνη Άδεια 337, Λοιπές Άδειες Μητρότητας 340

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ 341

Έννοια εργατικού ατυχήματος 341, Νομολογία 344, Προϋποθέσεις για χορήγηση παροχών 346, α) Επί εργατικού ατυχήματος 346, β) Επί ατυχήματος εξωεργατικού 346, Καταβολή μισθού 346, Αναγγελία ατυχήματος 346, Προθεσμία αναγγελίας ατυχήματος 349, Ευθύνη εργοδοτών 350, Χρηματική ικανοποίηση 351, Συνέπειες ατυχήματος από δόλο του εργοδότη 352, Μεταβίβαση αξίωσης στο Ι.Κ.Α. (Ε.Φ.Κ.Α.) 354

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ 355

α) Περιορισμός οικονομικής δραστηριότητας 356, β) Έγγραφος τύπος 357, γ) Διαβούλευση 359, Αναγγελία διαθεσιμότητας 359, Ακύρωση διαθεσιμότητας 359, Διάρκεια διαθεσιμότητας 359, Απόλυση 361, Καταβλητέες αποδοχές 361, Επιχορήγηση από Ο.Α.Ε.Δ. 361, Έκταση εφαρμογής 362, Χρόνος υπηρεσίας 362, Ασφαλιστικές εισφορές 362

ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑ (Διαλείπουσα) 363

..... α) Έγγραφο συμφωνία επιβολής 365, β) Επιβολή από εργοδότη - Διαβούλευση 369, Αναγγελία 372, Ασθένεια 373

ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 373

α) Έγγραφο συμφωνία 377, β) Αναγγελία 381, Υπολογισμός μειωμένης αμοιβής 381, Έκτακτη - Πρόσθετη εργασία 382, Ασφάλιση 382, Μειωμένο ωράριο γονέων 382

ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ 383

Έννοια «σπουδαίου λόγου» 384, Συνέπειες 386, Λοιπές ενέργειες 388, Καταβολή αποζημίωσης 388, Περιπτώσεις εφαρμογής διατάξεων Ν. 3198/1955 389

Σύνδεση αμοιβής με παραγωγικότητα 389

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ - ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΑΝΕΡΓΩΝ

Γενικά 391, Πρόσωπα ασφαλιζόμενα 391, Εξαιρέσεις 392, Εισφορές 392

Επίδομα Ανεργίας 392, α) Ιδιότητα ανέργου 392, β) Έγκυρη λύση της σύμβασης εργασίας 393, γ) Εγγραφή στο Γ.Ε.Ε. 394, δ) Ικανότητα προς εργασία 394, Ειδικές προϋποθέσεις 394, α) Πραγματοποίηση ορισμένου αριθμού ημερών εργασίας 394, Ειδικές περιπτώσεις 395, Πρόσθετη προϋπόθεση πρώτης επιδότησης 395, Επιμήκυνση κρίσιμου χρόνου 396, β) Αναγγελία ανέργου 396

Έναρξη επιδόματος - Χρόνος καταβολής 396, Χρονική διάρκεια επιδόματος 396, Περιορισμοί 398, Συνδικαλιστικά στελέχη 398

Ποσό επιδόματος 399, Παραγραφή 400, Αναστολή. Διακοπή επιδότησης 400, Ανάκληση επιδότησης 402, Ασφάλιση 402, Ενστάσεις 402, Έγερση αγωγής 403, Ακύρωση απόλυσης - Υποχρεώσεις εργοδότη 403, Παράνομη απασχόληση επιδοτούμενου ανέργου 403

ΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΤΕΚΝΩΝ (Δ.Λ.Ο.Ε.Μ.) 404

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΑΔΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ

Άδεια Μισθωτών 404, Γενικά 404, Έκταση εφαρμογής 405, Δικαιούχα πρόσωπα 406, Στράτευση 407, Εξαίρεσεις 408, Δικαίωμα άδειας. Προϋποθέσεις χορήγησης 409, α) Νεοπροσλαμβανόμενοι 411, β) Παλαιοί Εργαζόμενοι 411, Ερμηνευτικές Οδηγίες 412, 1ο ημερολογιακό έτος 412, 2ο ημερολογιακό έτος 412, 3ο και επόμενα ημερολογιακά έτη 413, Εποχιακές εργασίες 414, Ξενοδοχειακές επιχ/σεις 415, Αίτηση μισθωτού 415, Υπολογισμός χρόνου υπηρεσίας 416

Αριθμός ημερών άδειας 417, α) Εξαήμερο εργασίας 418, β) Πενθήμερο εργασίας 418

Χρόνος - Τρόπος χορήγησης άδειας 419, Τρόπος χορήγησης άδειας 421, Τμηματική χορήγηση άδειας 422, Ομαδική χορήγηση άδειας 423, Θάνατος μισθωτού 425, Απαγόρευση απασχόλησης 425

Υπολογισμός χρόνου άδειας 425

Διαλείπουσα και εκ περιτροπής εργασία 429

Αποδοχές ημερών άδειας 431, Αμειβόμενοι με ωρομίσθιο 433, Δώρα εορτών κ.λπ. 434, Πενθήμερη εβδομάδα εργασίας 434, Χρόνος πληρωμής 435, Προνόμια αποδοχών άδειας 435, Ασφάλιση - Εισφορές χρόνου άδειας 435, Φόρος - Χαρτόσημο 436, Λύση σχέσης εργασίας. Αποδοχές άδειας 437, 1η Περίπτωση 437, 2η Περίπτωση 439, Ασφάλιση - Φορολογία 440, Ερμηνευτικές Οδηγίες 440, Κυρώσεις για μη χορήγηση άδειας 441, Απόλυση κατά χρόνο άδειας 444, Παραίτηση. Συμψηφισμός 445, Παραγραφή 445, Βιβλίο αδειών 445, Γνωστοποίηση στοιχείων ετήσιας άδειας 447

Ειδικές Άδειες 449, Άδεια εκπαίδευσης συνδικαλιστών 449, Άδεια μαθητών - σπουδαστών για εξετάσεις 449, Άδεια χωρίς αποδοχές 451, Εκπαιδευτική άδεια 453, Άδεια Εκλογών 454, Άδεια λόγω ασθένειας μελών οικογένειας 455, Γονική άδεια ανατροφής 455, Άδεια Σχολική 458, Άδεια Γάμου και Γέννησης παιδιού 459, Πρόσθετη άδεια χήρων, αγάμων γονέων 460, Άδεια λόγω θανάτου συγγενούς 460, Άδεια για μετάγγιση αίματος ή αιμοκάθαρση κ.λπ. 460, Άδεια ασθενών AIDS 461, Ανάδοχοι γονείς 461

ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ 461

Λύση σχέσης εργασίας 463, Δεν καταβάλλεται αυξημένο 100% 464, Καταβολή εισφορών 465, Φόρος - Χαρτόσημο 465, Παραγραφή. Παραίτηση. Συμψηφισμός 465, Ποινικές κυρώσεις 466

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γενικά 466, Νόμιμο - Συμβατικό - Εθιμικό ωράριο εργασίας 468, Η περί οκταώρου νομοθεσία 469

Ωράριο ημερήσιας - εβδομαδιαίας εργασίας 470, Εξαιρέσεις 474

Υπερεργασία (έννοια – υπολ/σμός αμοιβής) 474, Αναγγελία Υπερεργασίας 478, Μικρότερο ωράριο εργασίας 479, Εξεύρεση ωρομισθίου 480, Υπολογισμός αμοιβής υπερεργασίας 481, Κυρώσεις 483

Διευθέτηση χρόνου εργασίας - Ελαστικό ωράριο 483, Α. Διευθέτηση Χρόνου Εργασίας 483, Β. Ελαστικό Ωράριο 486

Πίνακες Προσ/κού - Προγράμματα Εργασίας 487, Τρόπος Υποβολής 491, Καταχώριση αλλαγής ή τροποποίησης ωραρίου στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» 491, Κυρώσεις 492, Ειδικό Βιβλίο Καταχώρισης Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού 494, Ειδικό Βιβλίο Τροποποίησης Ωραρίου Εργασίας και Υπερωριών 494, Αδήλωτη Εργασία. Έλεγχος. Πρόστιμα 494

Εβδομάδα πέντε εργάσιμων ημερών (5θήμερο) 498, Ημέρες ανάπαυσης 500, Έκτακτη απασχόληση το Σάββατο 501, Επιχ/σεις με μειωμένο ωράριο 502, Το πενθήμερο στις Βιομηχανίες 503

Έλεγχος οργάνων Επιθεώρησης Εργασίας 503, Διοικητικές κυρώσεις 505, Ποινικές κυρώσεις 509, Συμφιλιωτική Διαδικασία. Επίλυση Εργατικών Διαφορών 509

Ειδικές Περιπτώσεις 512, Υπάλληλοι Γραφείων 512

Εμπορικά Καταστήματα κ.λπ. 514, α) Ωράριο λειτουργίας Κατ/των 514, β) Ωράριο εργασίας μισθωτών. Αμοιβή 515, Μεσημβρινή ανάπαυση 517

Ξενοδοχεία 519

Εργασία εναλλασσομένων ομάδων 520, Πρόσθετες ομάδες εργασίας - 4η βάρδια 522

Εργασίες συνεχούς λειτουργίας 524

Ανήλικοι 525

Προσωπικό Κουζίνας 526

Μεσημβρινή διακοπή εργασίας - Διαλείμματα 527

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 529

Α.- Υποχρέωση απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας - ιατρού εργασίας 529, Παροχή υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης 530, Κατάταξη επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας 531, Προσόντα τεχνικού ασφάλειας 531, Συμβουλευτικές αρμοδιότητες

του τεχνικού ασφάλειας 532, Επίβλεψη συνθηκών εργασίας 532, Β.- Προσόντα ιατρού εργασίας και βοηθητικού προσωπικού 533, Συμβουλευτικές αρμοδιότητες του ιατρού εργασίας 533, Επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων 534, Όργανα ελέγχου. Διοικητικές - Ποινικές κυρώσεις 535, Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας Εργαζομένων 536

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ 537

Αρμοδιότητες συμβουλίων 538, Πληροφόρηση 539

ΥΠΕΡΩΡΙΕΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ 540

Υπερωριακή εργασία - Αμοιβή 540, Γενικά 540, Έννοια υπερωριακής εργασίας 541, Χρονικά όρια υπερωριακής εργασίας 544

Πότε επιτρέπεται η υπερωριακή εργασία 546

Διαδικασία υπερωριακής εργασίας 548, Ειδικό Βιβλίο Υπερωριών. Αναγγελία Υπερωρίας 548, Εμπορικά Καταστήματα 554, Αλλοδαπές Τεχνικές Επιχειρήσεις 554

Ποσό Υπερωριακής Αμοιβής 555, Νόμιμες υπερωρίες 555, Παράνομες - Κατ' εξαίρεση υπερωρίες 556, Τρόπος υπολογισμού προσαύξησης 559, Εξεύρεση ωρομισθίου 560, Υπερωριακή εργασία τις Κυριακές, Εξαίρεσιμες Εορτές, Νυκτερινές ώρες και Εκτός Έδρας 561, Έκταση εφαρμογής - Εξαιρέσεις 563, Συμψηφισμός με υπέρτερες αποδοχές 564, Παραίτηση 565, Παραγραφή 564, Ασφαλ. Εισφορές 565, Αμοιβή υπερωρίας κατά τον Αστικό Κώδικα 566, Διοικητικές - Ποινικές κυρώσεις 566

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΠΑΥΣΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κυριακή αργία - Εβδομαδιαία ανάπαυση 567, Γενικές διατάξεις 569, Αμοιβή εργαζομένων παράνομα 569, Ανήλικοι - Απαγορευμένες εργασίες Κυριακής και εξαίρεσιμων εορτών 571, Εξαιρέσεις Κυριακής ανάπαυσης 572, Απαγόρευση απασχόλησης 573, Εργάσιμες Κυριακές 573, Α. Εμπορικά Καταστήματα 573, Β. Εκπτώσεις: Τακτικές - Ενδιάμεσες 575, Ημέρες αργίας - Εξαίρεσιμες Εορτές 576, Εξαιρέσεις ανάπαυσης 578, Πότε επιτρέπεται η εργασία τις Κυριακές και αργίες με άδεια της Επιθεώρησης Εργασίας 580, Αναπληρωματική εβδομαδιαία ανάπαυση 583, Σωρευτική άδεια ανάπαυσης 585, Ειδικές περιπτώσεις 586, Κυρώσεις 587

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

ΑΜΟΙΒΗ ΚΥΡΙΑΚΩΝ - ΕΞΑΙΡΕΣΙΜΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

Αποδοχές. Προσαύξηση. Αποζημίωση 587, Γενικά 587, Ποιες θεωρούνται Κυριακές - Εξαίρεσιμες εορτές 588, Εθνικές - Τοπικές εορτές. Ημέρες αργίας από Κανονισμό 590, Ημέρες επίσημου πένθους, υποδοχής επίσημων προσώπων, στρατιωτικής τελετής κ.λπ. 590, Εορτές μη θεωρούμενες ημέρες αργίας 591, Καθαρά Δευτέρα 591, Αγ. Πνεύματος 593, Δεύτερη ημέρα Χριστ/νων - Πρωτοχρονιά - Θεοφάνεια 593, Μ. Παρασκευή 593, Μ. Σάββατο 594, Κυριακή Πάσχα 594, Δευτέρα του Πάσχα 594

Καταβλητέα Αμοιβή - Προσαύξηση 594, Α΄. Αμειβόμενοι με ημερομίσθιο 594, α) Κυριακή εργασία 595, β) Εξαίρεσιμες Εορτές 596, Β΄. Αμειβόμενοι με μηνιαίο μισθό 600, α) Κυριακή εργασία 600, β) Εξαίρεσιμες Εορτές 601, Υπολογισμός προσαύξησης 602, Συμψηφισμός - Παραίτηση 605, Παραγραφή 607, Έκταση εφαρμογής 607, Ασφαλ. εισφορές 608

ΑΜΟΙΒΗ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 608

Γενικά 608, Υπολογισμός προσαύξησης 610, Συμψηφισμός - Παραίτηση 611, Εξαίρεσεις 613, Παραγραφή 614, Ασφαλ. εισφορές 614

Νυκτερινή Εργασία 614, Γενικά 614, Ανήλικοι 615, Γυναίκες 616

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑ 616

Ημερήσια αποζημίωση 617, Έννοια όρου «εκτός έδρας» 618, Έκταση εφαρμογής 620, Έννοια όρου «Διανυκτέρευση» 620, Κυριακές - Αργίες 621, Υπολογισμός αποζημίωσης 621

Έξοδα Ταξιδιού 622, Συμπέρασμα 622, Μετάβαση στο εξωτερικό 623, Παραγραφή - Προστασία 623, Παραίτηση 623, Συμψηφισμός 624, Χαρακτήρας οδοιπορικών εξόδων και αποζημίωσης εκτός έδρας 624, Κρατήσεις 626

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΜΙΣΘΟΣ

Έννοια - Πληρωμή. Καθορισμός 627, Τι θεωρείται μισθός 627, Οικειοθελείς - Πρόσθετες παροχές 629, Φιλοδωρήματα 631, Οδοιπορικά έξοδα 632, Νόμιμος - Συμβατικός - Συνήθης μισθός 632, Είδος πληρωμής μισθού 633, Παροχές μη θεωρούμενες μισθός 634, Τρόπος πληρωμής 635, Χρόνος πληρωμής 636, Μισθός και πραγματική απασχόληση 637, Εκκαθαριστικό Σημείωμα 637

Καθυστέρηση πληρωμής μισθού - Συνέπειες 640, α) Ποινική ευθύνη 640, β) Επίσχεση εργασίας 641, γ) Καταγγελία σύμβασης εργασίας 643, δ) Δικαστική επιδίωξη είσπραξης μισθού 644, ε) Κήρυξη πτώχευσης εργοδότη 644, Αφερεγγυότητα εργοδότη - Ειδικός Λογ/σμός Πληρωμής Μισθών 644

Χαρτόσημο - Φόρος εισοδήματος - Εισφορές 645, Φορολογία 645, Ποσό φόρου 645, Παρακράτηση φόρου. Υπόχρεος 647, Υπολογισμός Φορολογίας 648, Παρακράτηση φόρου σε εφάπαξ παροχές, πρόσθετες αμοιβές, παροχές σε είδος 649, Εισφορά Αλληλεγγύης 650, Ασφαλιστικές Εισφορές 650

Παραγραφή μισθού 652, Αξιώσεις κατά Δημοσίου - Ν.Π.Δ.Δ. 653, Κρατήσεις μισθού 653, Κατάσχεση - Εκχώρηση μισθού 654, Παραίτηση μισθού 655, Συμψηφισμός μισθού 656, Παρακράτηση αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών 657

Καθορισμός ποσού αμοιβής (μισθού - ημερομισθίου) 658, Πενθήμερη εργασία - Αποδοχές 660, Μείωση αποδοχών 660

Προϋπηρεσία - Οικογενειακά βάρη κ.λπ. 662, Πιστοποιητικά - Δήλωση προϋπηρεσίας 663, Οικογενειακά βάρη 665, Αναγωγή μηνιαίου μισθού σε ημερομίσθιο 666, Τροφή - Κατοικία - Φωτισμός. Αποτίμηση. Έκπτωση από μισθό 666

Δώρα Εορτών 667, Υπολογισμός χρόνου εργασίας. Εξαιρέσεις 668, Εργασίες Δημοσίου, εποχιακές, ορισμένου χρόνου κ.λπ. 670, Χρόνος πληρωμής 673, Κυρώσεις 673, Υπολογισμός αποδοχών 673, Συνυπολογισμός επιδ/τος άδειας 676, Ωρομίσθιοι 677, Αμειβόμενοι με ποσοστά ή κυμαινόμενες αποδοχές 677, Μερική - Εκ περιτροπής - Διαλείπουσα εργασία. Διαθεσιμότητα 677, Οικοδόμοι 678, Υπολογισμός υπερωρίας, νυκτερινής εργασίας κ.λπ. 678, Έννοια δώρων εορτών. Κρατήσεις. Εισφορές 678, Παραίτηση - Παραγραφή 679, Τμηματική καταβολή. Συμψηφισμός 679, Περιορισμοί 680, Εξαιρέσεις 680, Δώρα εορτών πολλαπλώς εργαζομένων 681

Πρόσθετη Εργασία - Αμοιβή 681

ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ 684

Συλλογικές-Επιχειρησιακές συμβάσεις. Διαιτητικές αποφάσεις 684, Ειδική Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας 685, Μεσολάβηση - Διαιτησία 685, Μεσολάβηση 686, Διαιτησία 687, Απαγόρευση αυξήσεων 689, Πάγωμα πολυετίας - ωριμάνσεων 689, Είδη Σ.Σ.Ε. 690, Σύναψη Σ.Σ.Ε. 692, Ικανότητα σύναψης Σ.Σ.Ε. 693, Έκταση εφαρμογής 694, Συρροή Σ.Σ.Ε. - Αναστολή επέκτασης ισχύος 695, Χρονική διάρκεια ισχύος 696, Άρση μονιμότητας 697, Δημοσίευση Σ.Σ.Ε. και Δ.Α. 698, Κυρώσεις 699, Γεωργικές εργασίες 699

ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ 699

Νέο σύστημα διαμόρφωσης νόμιμου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου 699, Κατώτατα όρια μισθών-ημερομισθίων 700, Εργαζόμενοι ηλικίας 25 ετών και άνω 702, Εργαζόμενοι ηλικίας κάτω των 25 ετών 703, Προσαυξήσεις 704, Ανήλικοι - Μαθητευόμενοι 704, Επίδομα Γάμου 705, Επίδομα Τέκνων 706, Λοιποί όροι 706

Εισοδηματική Ενίσχυση Χαμηλόμισθων 707, Εξαιρέσεις 708, Ποσό 708

Ευρετήριο 721